

ОБРАЗАЦ 6

ПРИМЉЕНО: 20.12.2024.			
Орг.јед.	Број	Датум	Вредност
05	13914		

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

ФАКУЛТЕТА МЕДИЦИНСКИХ НАУКА У КРАГУЈЕВЦУ

и

ВЕЋУ ЗА МЕДИЦИНСКЕ НАУКЕ

УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

На седници Већа за медицинске науке Универзитета у Крагујевцу одржаној 14.11.2024. године (број одлуке: IV-03-812/11) одређени смо за чланове Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације под насловом: „Предиктори и исходи неостварених здравствених потреба популације старих у Републици Србији”, кандидата Николе Савића, студента докторских академских студија Превентивне медицине, за коју је именован ментор Проф. др Сања Коцић, Редовни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу.

На основу података којима располажемо достављамо следећи:

ИЗВЕШТАЈ

О ОЦЕНИ УРАЂЕНЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

1. Подаци о докторској дисертацији
1.1. Наслов докторске дисертације:
Предиктори и исходи неостварених здравствених потреба популације старих у Републици Србији
1.2. Опис докторске дисертације (навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, шема, графикона, једначина и референци) (до 500 карактера):
Докторска дисертација представља оригиналну научну студију која се бави анализом и евалуацијом предиктора и исхода неостварених здравствених потреба старог становништва у Републици Србији. Написана је на укупно 115 страна, садржи следећа поглавља: Увод, Циљеве истраживања, Хипотезе истраживања, Материјал и метод, Резултате, Дискусију, Закључак, Литературу и Прилог. Докторска дисертација садржи 10 графикона и 21 табелу. Поглавље Литература садржи 140 извора цитиране библиографске јединице из иностраних и домаћих релевантних публикација.
1.3. Опис предмета истраживања (до 500 карактера):
Предмет истраживања је испитивање предиктора и исхода неостварених здравствених потреба старог становништва Републике Србије. Студија је део националног истраживања здравља становништва Србије, које је реализовано током 2019. године, а спроведено је од стране Републичког завода за статистику у сарадњи са Институтом за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, као и Министарством здравља Републике Србије. Истраживање је спроведено

у виду студије пресека која је реализована на репрезентативном узорку старијег становништва, старости 65 и више година. Резултати доказују постојање бројних предиктора који утичу на на развој неостварених здравствених потреба и њихове негативне исходе по здравствени статус старијег становништва Републике Србије.

1.4. Анализа испуњености полазних хипотеза:

У складу са постављеним хипотезама студија је показала да бројни демографски и социоекономски фактори утичу на неостварене здравствене потребе посматране популације. Уочава се пораст испитаника који није реализовао потребну здравствену заштиту у поређењу са претходним истраживањем здравља становништва. Неостварене потребе за здравственом заштитом представљају значајан предиктор неједнакости у доступности и приступачности здравствене заштите, главна баријера су финансијска ограничења. Особе које сопствено здравље оцењују као добро у већој мери су оствариле потребе за здравственом заштитом и код њих су у најмањој мери идентификоване неостварене здравствене потребе. Неостварене здравствене потребе у вези су са бројним негативним здравственим исходима, као што су присуство хроничних болести, бола, функционалних ограничења и другим здравственим ризицима који снижавају ниво здравственог потенцијала.

1.5. Анализа примењених метода истраживања:

У поглављу Материјал и методе описана је врста студије, посматрана популација, узорковање, варијабле, инструменти истраживања, прикупљање података, карактеристике узорка, променљиве у студији, као и статистичка обрада података. Истраживање је део Националног истраживања здравља становништва Републике Србије, које је реализовано у току 2019. године од стране Републичког завода за статистику, Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ и Министарства здравља Републике Србије. Истраживање је реализовано у виду студије пресека. Истраживањем је обухваћена популација старог становништва 65 и више година. Стратификовани узорак чине испитаници на нивоу 4 географска региона (Београд, Војводина, Шумадија и Западна Србија, Јужна и Источна Србија). Као инструмент истраживања коришћен је стандардизовани анкетни упитник Европског истраживања здравља (European Health Interview Survey – EHIS). У посматраном узорку било је 3540 испитаника. Зависне варијабле односиле су се на неостварене здравствене потребе и аспекте коришћења здравствене заштите, док су независне варијабле биле усмерене на посматрање демографских карактеристика, социјалних и економских карактеристика као и аспекте здравственог стања. У обради података коришћен је статистички програмски пакет SPSS 23.0 (Statistical Package for the Social Sciences) на Windows платформи. Подаци су представљени методама дескриптивне и инференцијалне статистике. Примењене методе инференцијалне статистике су Хи квадрат тест и логистичка регресија. Повезаност зависне променљиве и низа независних променљивих тестирана је биваријантном и мултиваријантном логистичком регресијом. Ризик се оцењивао помоћу величине OR (odds ratio) уз 95% интервал поверења. Резултати су приказани табеларно и графички. Статистички значајним сматрани су сви резултати са вероватноћом до 5% ($p < 0,05$).

1.6. Анализа испуњености циља истраживања:

Циљ истраживања је да се одреди учесталост неостварених здравствених потреба за здравственом заштитом, анализа предиктора неостварених здравствених потреба у вези са доступности и приступачности здравствене заштите са аспекта предугог чекања на заказани преглед или медицински преглед, удаљеност здравствене установе и финансијске баријере. Циљ је био испитати повезаност демографских, социјалних, економских индикатора са неоствареним здравственим потребама, поређење тренда кретања неостварених здравствених потреба између последња два истраживања здравља становништва Републике Србије, повезаност неостварених здравствених потреба кроз показатеље здравственог стања и показатеље коришћења здравствене заштите.

Утицај свих наведених предиктора и исхода неостварених здравствених потреба старог становништва Републике Србије је статистички испитан, чиме је циљ истраживања у потпуности испуњен.

1.7.Анализа добијених резултата истраживања и списак објављених научних радова кандидата из докторске дисертације (аутори, наслов рада, назив часописа, волумен, година објављивања, странице од-до, DOI број¹, категорија):

Испитивањем предиктора и исхода неостварених здравствених потреба популације старог становништва Републике Србије на узорку од 3540 испитаника, дошло се до следећих резултата: највећи број испитаника своје здравље оцењује као просечно (37,7%). Три од четири испитаника има дуготрајну болест или здравствени проблем (75,9%). Најучесталији дуготрајни здравствени проблем старог становништва је повишен крвни притисак (65,8%). Испитаници су незгоде и повреде најчешће доживели у кућним условима (4,3%). У претходне четири недеље бол је имало 67,9% испитаника. У претходних 12 месеци девет од десет испитаника (87,6%) користило је услуге здравствене заштите. У претходних годину дана на болничком лечењу је било 14,6% испитаника. Услуге дневне болнице користило је 15,3% испитаника. Највећи број испитаника у посматраном узорку користило је услуге ванболничке здравствене заштите, изабраном лекару у дому здравља обратило се 87,4% испитаника у претходних годину дана. Лекара специјалисту у последњих годину дана посетило је 57% испитаника. У посматраном узорку 55% испитаника остварило је сву потребну здравствену заштиту, док 12,9% испитаника није имало потребу за здравственом заштитом у претходних 12 месеци. Финансијске баријере као разлог изостанка потребне здравствене заштите наводи 23,2% испитаника. Савки шести испитаник у претходних годину дана није на време добио потребну здравствену заштиту услед дугог чекања на заказани преглед (15,8%). Проблеми са превозом и удаљеност од здравствене установе као разлог неостварених здравствених потреба наводи 8,3% испитаника. Сва три разлога навело је 146 испитаника. Потребну здравствену заштиту међу испитаницима без школе или који немају потпуну основну школу није остварило 34,2% испитаника. Неостварене здравствене потребе идентификоване су и код 34,1% сиромашних испитаника.

Резултати из докторске дисертације су публиковани у виду два оригинална научна рада:

1. Savić N, Radević S, Jovanović V, Ranković N, Lukić I, Bogdanović Vasić S, Arandjelović B, Bajić B, Mirković A, Arnaut A, Bajić B, Vukosavljević S, Kocić S. Socioeconomic inequality as a predictor of unmet health needs in the older adult population of Serbia. Front Public Health. 2024 jul 18;12:1373877. doi:10.3389/fpubh.2024.1373877. M21

2. Savić N, Sovilj S, Grbić G, Arnaut A, Jovanović V, Kocić S. Chronic diseases and self-assessment of health as predictors of unmet health needs of the elderly population in the Republic of Serbia: National health survey. Vojnosanitetski preglad 2024; doi: 10.2298/VSP240315070S. M23

1.8.Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области и анализа извештаја о провери докторске дисертације на плагијаризам (до 1000 карактера):

Прегледом литературе и увидом у биомедицинске базе података као што су PubMed, Medline, KOBSON, SCIndeks, претрагом кључних речи нису пронађене студије истог дизајна. Извештај о провери докторске дисертације на плагијаризам је показао минимална преклапања као

¹Уколико публикација нема DOI број уписати ISSN и ISBN

последица навођења појмова које није могуће другачије змаенити, као и претходно публикованих резултата истраживања докторанда који су проистекли из дисертације и били су услов за пријаву завршене докторске дисертације.

Комисија констатује да докторска дисертација кандидата Николе Савића, под називом „Предиктори и исходи неостварених здравствених потреба популације старих у Републици Србији“, представља резултат оргиналног научног рада.

1.9.Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области:

Резултати докторске дисертације могу дати велики допринос у даљем планирању организације здравствене заштите у Републици Србији, како би се смањио утицај неостварених здравствених потреба на популацију старог становништва Републике Србије. Резултати ове докторске дисертације могу побољшати ефикасност здравственог система и омогућити праћење тренда кретања неостварених здравствених потреба у нашој држави, што може бити полазна тачка у креирању бројних јавних и здравствених политика. Закључци донети у овој дисертацији могу бити од јавног интереса и националног значаја. Подаци ће унапредити планирање интервенција у здравственој заштити које ће довести до побољшања приступачности и доступности здравствено система старијим грађанима.

1.10.Оцена испуњености услова за одбрану докторске дисертације у складу са студијским програмом, општим актом факултета и општим актом Универзитета (до 1000 карактера):

На основу анализе достављене документације Комисија констатује да су испуњени сви услови за одбрану докторске дисертације кандидата Николе Савића под називом „Предиктори и исходи неостварених здравствених потреба популације старих у Републици Србији“, у складу са студијским програмом Докторских академских студија, општим актом Факултета и општим актом Универзитета.

2. ЗАКЉУЧАК

На основу анализе докторске дисертације и приложене документације Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације под насловом „Предиктори и исходи неостварених здравствених потреба популације старих у Републици Србији“, кандидата Николе Савића, предлага надлежним стручним органима да се докторска дисертација прихвати и да се одобри њена одбрана.

Чланови комисије:

Проф. др Светлана Радевић, ванредни професор
Факултета медицинских наука Универзитета у
Крагујевцу

за ужу научну област Социјална медицина

Председник комисије

Проф. др Снежана Радовановић, ванредни
професор

Факултета медицинских наука Универзитета у
Крагујевцу

за ужу научну област Социјална медицина

Члан комисије



Проф. др Верица Јовановић, ванредни професор

Факултета здравствених и пословних студија
Ваљево Универзитета Сингидунум

за ужу научну област Социјална медицина

Члан комисије

